

AMADEU CARBÓ | Autor de 'Celebrem el Nadal' (Col. L'Ermità)

“Al llibre desvetllem qui va posar cara i barretina al tió... i va aconseguir revifar-lo!”

Qui va imprimir el primer *christmas* del món? Hi ha caganers fora de Catalunya? Qui va posar cara als tions? Carbó (Barcelona, 1970) és educador social, folklorista i escriptor. És també dinamitzador i gestor cultural. Articulista per diverses publicacions i autor/coautor de diferents llibres de temàtica relacionada amb festes i tradicions. Acaba de sortir a la venda *Celebrem el Nadal*, el tercer quadern de la Col.lecció L'Ermità, un curiós i amè llibret on Carbó explica els trets més emblemàtics del nostre costumari nadalenc.

Com va sorgir la idea del llibre?

Amb el Norbert Tomàs (editor del Quadern de l'Ermità) al qui conec de fa anys, ens vam plantejar fer un petit estudi sobre el Nadal, que servirís com a eina per interpretar-lo. I el que volíem és que fos a l'abast de tothom.

S'hi desvetllen moltes curiositats.

No pretèn ser un estudi exhaustiu, hagués estat impossible per l'extensió, però fa molts anys que em dedico al folklore i cada any, després de Tots Sants, començo a rebre moltes consultes sobre temes nadalencs, sobretot pel tió, el cant de la Sibilla, els reis, el raïm de la sort... i vaig fer una jerarquia de temes, explicats amb ànim divulgatiu.

I també amb el seu criteri com a expert.

Sí, vaig incloure qüestions que no me les havien consultat mai: tenia molt clar que s'havia de fer una aproximació a tot el que és la part astronòmica de la festa, fer entendre com funciona el calendari, què és la cristianització de les festes. Hem de tenir clar que som una baula més d'una cadena de rituals d'antigues generacions i de les futures. És un

cordó umbilical que ens uneix a tots.

Hem perdut tradicions?

Sí, però no cal interpretar-ho com un trauma: evolucionen paral·lelament amb la nostra societat, que des del segle XIX ha fet un salt qualitatiu..La gent es queda *flipada* quan els fas l'analogia de la Nit de Sant Joan i la Nit de Nadal: en ambdues ocasions fem foc, falles, al Pirineu: són la carç i la creu d'una mateixa festa: el solstici

d'estiu i el d'hivern.

Els tions no sempre han tingut cara i barretina...

No. Els nostres avis tenien un tronc i prou. Humanitzar-los amb ulls, boca i barret és un invent molt recent que va contribuir a recuperar una tradició que estava desapareixent, sobretot a les ciutats. Al llibre desvetllem la persona que s'ho va inventar: Ferran Margarit, als anys setanta... fa no re! I és una tradició pagana, no cristiana, *gentil*.

Les tradicions són un cordó umbilical: la baula que ens uneix als avantpassats i a les generacions properes